



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 189/09-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. mája 2009 predbežne prerokoval sťažnosť M. M., P., t. č. vo väzbe L., pre namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky postupom Špeciálneho súdu v Pezinku v súvislosti s nerozhodnutím o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo 6. decembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. M. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. apríla 2009 doručená sťažnosť M. M., P., t. č. vo väzbe L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Špeciálneho súdu v Pezinku (ďalej len „špeciálny súd“) v súvislosti s nerozhodnutím o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo 6. decembra 2008.

Zo sťažnosti, z jej príloh, ako aj z listinných dokladov vyžiadaných ústavným súdom vyplýva, že sťažovateľovi a ďalším trom osobám bolo 26. októbra 2007 uznesením vyšetrovateľa Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru Západ, Prezídia Policajného zboru vydaným pod ČVS: PPZ-32/BOK-Z-2007 vznesené obvinenie pre prečin poškodzovania cudzej veci spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 245 ods. 1 a ods. 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaného viacerými skutkami.

Neskôr uznesením vyšetrovateľa Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trenčíne (ďalej len „vyšetrovateľ KR PZ“) z 27. septembra 2008 vydaným pod ČVS: KRP-63/OVK-TN-2008 (v spojení s opravným uznesením zo 17. októbra 2008) bolo sťažovateľovi a tým istým trom osobám ako v prvom prípade vznesené obvinenie pre pokračovací zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. c) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a i) Trestného zákona spáchaného viacerými skutkami.

Napokon uznesením vyšetrovateľa KR PZ z 8. decembra 2008 vydaným opäť pod ČVS: KRP-63/OVK-TN-2008 bolo sťažovateľovi a ďalším dvom osobám vznesené obvinenie pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného zákona a pokračovací zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. c) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a i) Trestného zákona.

Písomným podaním zo 6. februára 2009 vyšetrovateľ KR PZ podľa § 206 ods. 6 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) upozornil sťažovateľa a ďalších dvoch obvinených na okolnosť, že skutky, pre ktoré im bolo vznesené obvinenie uzneseniami z 26. októbra 2007 a 27. septembra 2008, budú v ďalšom konaní právne kvalifikované ako pokračovací zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. c) a ods. 4 písm. a) a b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a § 141 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona.

Sťažovateľ, ako aj ďalší dvaja obvinení boli uznesením sudcu Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) pre prípravné konanie sp. zn. 0 Tp 72/2008 z 1. októbra 2008 podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku vzatí do väzby, ktorá u všetkých začala plynúť 27. septembra 2008 o 23.50 h.

Podaním zo 6. decembra 2008 sťažovateľ požiadal o prepustenie z väzby na slobodu. Prokurátor Krajskej prokuratúry v Trenčíne (ďalej len „krajská prokuratúra“) podaním zo 16. decembra 2008 predložil žiadosť sťažovateľa, ktorú označil ako „opakovanú“, sudcovi okresného súdu pre prípravné konanie na rozhodnutie o nej.

Podľa tvrdenia sťažovateľa *„do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo o“* jeho *„žiadosti o prepustenie z väzby nijako rozhodnuté a nečinnosťou špeciálneho súdu porušenie(...) základného práva stále trvá“*.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol vydať nález tohto znenia:

„1. Právo M. M. stíhaného pod ČVS: KRP-63/OVK-TN-2008 na urýchlené rozhodnutie o žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 6. 12. 2008 v zmysle čl. 17 ods. 2 Ústavy SR a práva na podanie návrhu na konanie, v ktorom by súd neodkladne rozhodol o zákonnosti väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy SR nečinnosťou Špeciálneho súdu v Pezinku porušené boli.

2. Ústavný súd SR zakazuje Špeciálnemu súd v Pezinku pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd M. M. a prikazuje mu vo veci konať.

3. M. M. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 2 000 €(...), ktoré mu je povinný Špeciálny súd v Pezinku vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľ zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadal náhradu trov spojených s jeho právnym zastúpením.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu jednoznačne označil za porušovateľa svojich základných práv, resp. slobôd špeciálny súd, a to v súvislosti s nerozhodnutím o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo 6. decembra 2008. Svedčí o tom aj tvrdenie sťažovateľa, že *„Špeciálny súd ako súd vecne príslušný dodnes nerozhodol o mojej žiadosti zo dňa 6. 12. 2008, čím mi súčasne neumožnil využitie môjho práva periodického skúmania dôvodnosti väzby“*.

Na tomto mieste je potrebné pripomenúť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom sťažovateľa, preto v danom prípade ústavný súd posudzoval sťažnosť v rozsahu uvádzanom v jeho sťažnostnom návrhu, v petite tejto sťažnosti.

Z oznámenia krajskej prokuratúry zo 16. decembra 2008 o predložení žiadosti sťažovateľa okresnému súdu, ktoré tvorí prílohu sťažnosti, vyplýva, že žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zo 6. decembra 2008 bola „opakovanou“ žiadosťou sťažovateľa. Jeho skoršia žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu bola okresnému súdu predložená 21. novembra 2008. O tejto sudca pre prípravné konanie rozhodoval na verejnom zasadnutí 30. decembra 2008 v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 84/2008, a to spolu s návrhom prokurátora krajskej prokuratúry o rozšírení dôvodov väzby u sťažovateľa doručeným okresnému súdu 12. novembra 2008.

Na uvedenom verejnom zasadnutí (30. decembra 2008) sudca okresného súdu pre prípravné konanie umožnil sťažovateľovi vyjadriť sa k návrhu krajskej prokuratúry na rozšírenie dôvodov väzby, ako aj k jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Je teda nepochybné, že sťažovateľ mal možnosť 30. decembra 2008 predložiť sudcovi pre prípravné konanie svoje argumenty proti jeho ďalšiemu zotrvaní vo väzbe, a teda aj argumenty obsiahnuté v jeho „opakovanej“ žiadosti zo 6. decembra 2008 (odhliadnuc od skutočnosti, že opakovanú žiadosť o prepustenie na slobodu možno podať až po 30 dňoch od právoplatnosti rozhodnutia o predošlej žiadosti, pokiaľ nedošlo k uvedeniu iných dôvodov – § 79 ods. 3 Trestného poriadku), o ktorých rozhodoval a uznesením č. k. 0 Tp 84/2008-49 z 30. decembra 2008 aj rozhodol sudca pre prípravné konanie tak, že žiadosť sťažovateľa zamietol. Taktiež zamietol návrh prokurátora krajskej prokuratúry na rozšírenie dôvodov väzby.

Proti uzneseniu sudcu okresného súdu pre prípravné konanie podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd uznesením č. k. 6 Tpo 33/2009-74 z 30. marca 2009 rozhodol tak, že ju zamietol ako nedôvodnú. (Spis bol krajskému súdu predložený okresným súdom na rozhodnutie až 25. marca 2009 z dôvodu obťažnosti doručenia rozhodnutia okresného súdu obhajcovi sťažovateľa v dôsledku jeho ochorenia a následnej hospitalizácie. Napokon došlo k zmene v osobe zvoleného obhajcu sťažovateľa.) Aj vo svojej sťažnosti proti rozhodnutiu sudcu pre prípravné konanie mal sťažovateľ možnosť namietať „nerozhodnutie“ o jeho žiadosti zo 6. decembra 2008, pritom druhostupňový súd by bol oprávnený a zároveň povinný prípadné pochybenie sudcu pre prípravné konanie napraviť.

Uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi a jeho obhajcovi doručené 14. apríla 2009. Sťažnosť ústavnému súdu bola sťažovateľom napísaná 21. apríla 2009 a 24. apríla 2009 podaná na poštovú prepravu. Ústavný súd preto nemohol akceptovať tvrdenie sťažovateľa, že do podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo 6. decembra 2008 rozhodnuté, pretože všeobecné súdy sa po podaní (oboch) jeho žiadostí, ale aj po jeho osobnom vyjadrení sa k väzbe na verejnom zasadnutí 30. decembra 2008 zaoberali existenciou dôvodov väzby a opodstatnenosťou jej ďalšieho

trvania, pritom došli k záveru, že dôvody väzby naďalej trvajú, teda že je opodstatnená, a preto rozhodli v zmysle už uvedených záverov.

Rozhodnou vo vzťahu k sťažnosti sťažovateľa podanej ústavnému súdu je však tá skutočnosť, že špeciálny súd, ktorý bol sťažovateľom označený za porušovateľa jeho základných práv, sa žiadnym spôsobom nepodieľal (a ani sa nemohol podieľať) na rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa, a teda nemal absolútne žiadnu možnosť ovplyvniť konanie o nej. To je zároveň dôvod, pre ktorý nemožno pripísať špeciálnemu súdu zodpovednosť za prípadné porušenie sťažovateľom označených základných práv. V danom prípade s prihliadnutím na opísané okolnosti neprináležalo špeciálnemu súdu rozhodovať o žiadosti sťažovateľa. Príslušnosť špeciálneho súdu nastala až po 9. februári 2009, keď došlo k zmene právnej kvalifikácie skutkov, pre ktoré bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie.

Z uvedeného vyplýva, že medzi sťažovateľom namietaným porušením jeho základných práv, resp. slobôd zaručených v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a medzi napadnutým postupom špeciálneho súdu neexistuje žiadna príčinná súvislosť. Ústavný súd teda nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Táto skutočnosť je dôvodom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá už pri predbežnom prerokovaní, bolo bez právneho dôvodu rozhodovať o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

Rovnako bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa (príkaz na zakázanie porušovania základných práv a slobôd sťažovateľa, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a priznanie trov právneho zastúpenia pred ústavným súdom), pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v danom prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2009